

XX. évfolyam, 9. szám, 2017

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

**Gabona és Ipari Növények
XX. évfolyam, 9. szám, 2017**

Megjelenik kéthetente
2017. május 11.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Ecsediné Wanek Zsuzsanna
wanek.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Tubáné Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu
Vadkerti-Tóth Nikolett
vadkerti-toth.nikolett@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés.....	16
Szójabab.....	16
Repcemag.....	16
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25
Cukorpiaci jelentés.....	27

Összefoglaló

Az USA agrárminisztériumának 2017. április 30-i felmérése szerint a búzaállományok csupán 54 százaléka volt jó/kiváló kondícióban, szemben az egy évvel korábbi 61 százalékkal.

Noha az áprilisi lehülés és viharos időjárás jelentősen hátráltatta a kukorica vetését az USA-ban, a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 140-145 dollár/tonna között hullámzott a chicagói árutőzsdén 2017. április utolsó és május első hetében.

A párizsi árutőzsdén inverz piac alakult ki, vagyis az ótermésű kukorica jegyzése (2017. júniusi és augusztusi lejáratok) magasabb az újtermésűnél (2017. novemberi lejárat).

A szójababtermelés és -kereskedelem legfőbb hajtóereje Kína szójabab iránti töretlenül növekvő igénye. A szakértők a folyó, 2016/2017. szezonban 90 millió tonnára jelzik az ázsiai ország importját, ami a globális kereskedelem 63 százalékát teszi ki.

A világ két legnagyobb repcemag/canola termelőjénél, az Európai Unióban és Kanadában egyaránt a rendkívül hideg tavaszi időjárás teszi bizonytalanná az idei terméskilátásokat.

Az *Oil World* szakértői arra számítanak, hogy a napraforgómag-feldolgozás üteme jelentősen mérséklődik a 2016/2017. gazdasági év második félévében az elsőhöz képest.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 160 dollár (USD)/tonna fölé emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2017. május első napjaiban. A kurzus átmeneti emelkedését az okozta, hogy az április végi lehülés és viharos időjárás az USA-ban az idei búzatermés csökkenését vetítette előre, amit az őszibúza-állományok tavalyinál gyengébb állapota is erősített. Az USA agrárminisztériumának (*USDA*) 2017. április 30-i felmérése szerint ugyanis a növényzet csupán 54 százaléka volt jó/kiváló kondícióban, szemben az egy évvel korábbi 61 százalékkal. A későbbi felmelegedés egyelőre csillapította a terméskieséssel kapcsolatos aggodalmakat, és a termény fronthavi jegyzése 155 dollár/tonna környékére ereszkedett május 5-ig, amit a nagy globális és USA-beli készletek árleszorító hatása is segített. Az *USDA* világszinten rekordnagyságú, 252 millió tonna tartalékot jelez előre a 2016/2017. évi szezon végén. Az áralakulás további irányát nagyban befolyásolja a következő hetekben az *USDA* májusi globális gabonapiaci kitekintése, amelyben először közli a 2017/2018. gazdasági évre vonatkozó termésvárakozásait.

Az idei terméskieséssel kapcsolatos aggodalmak ár-emelő hatása a párizsi árutőzsdére (*Euronext/MATIF*) is begyűrűzött, amit fokoztak az európai búzatermés csökkenésével kapcsolatos félelmek. A szokatlanul hideg áprilisi időjárás ugyanis az EU több tagországát is érintette, azonban ennek a termésre gyakorolt hatása egyelőre bizonytalan. Mindenesetre a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 170 euró/tonnáig erősödött május első hetében a franciaországi fővárosban.

Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában tonnánkénti 46,3 forintos áron vették ki a malmi búza májusi jegyzését 2017. április 28-án. A távolabbi szállítási határidőkre 2017. május 5-ig nem érkezett vételi vagy eladási ajánlat, így a termény kereskedése szünetel. A fizikai piacon az étkezési búza 45-46 ezer forint/tonna, a takarmánybúza 42-44 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott április második felében az AKI PÁIR adatai szerint.

Kukorica

Noha az áprilisi lehülés és viharos időjárás jelentősen hátráltatta a kukorica vetését az USA-ban, a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 140-145 dollár/tonna között hullámzott a chicagói árutőzsdén 2017. április utolsó és május első hetében. Az *USDA* legfrissebb jelentése szerint a 36,4 millió hektárra (–4 százalék) előirányzott terület 34 százalékan került a földbe a vetőmag 2017. április 30-ig, szemben az egy évvel korábbi 43 százalékkal. Ugyanakkor a búza mellett kukoricából is soha nem látott tartalék maradhat a 2016/2017. gazdasági év végére (világszinten 223 millió tonna), ami akadályozta a jegyzés emelkedését. Ezzel egy időben a déli féltekén a végéhez közelít a 2016/2017. gazdasági évi termést adó kukorica betakarítása. A globális termelés 12-13 százalékat adó két dél-amerikai országban, Argentínában és Braziliában egyaránt rekordmennyiségű, együttesen 132 millió tonna kukorica termett. Az újtermés piacra lépése árcsökkentő tényezőként hathat a következő hetekben.

A párizsi árutőzsdén inverz piac alakult ki, vagyis az ótermésű kukorica jegyzése (2017. júniusi és augusztusi lejáratok) magasabb az újtermésűnél (2017. novemberi lejárati), ami az európai készletek szűkülését jelzi. A kukorica júniusi jegyzése 174 euró/tonna, az augusztusi 178-179 euró/tonna körül mozgott május első napjaiban Párizsban, míg a novemberi 170-171 euró/tonna volt. Tekintettel arra, hogy az EU kukoricából importőr, a belpiaci készletek apadása az év ezen időszakában megszokott jelenség. Az inverz piac kialakulását azonban az is segítette, hogy a tartalékok csökkenésével párhuzamosan élénkült az uniós exportja. A *Tallage* az egy évvel korábbinál 37 százalékkal több, összesen 2,6 millió tonna uniós kukorica kivitelét jelezte a 2016/2017. gazdasági évben, amit az Európai Bizottság adatai is alátámasztanak. Eszerint a 2016. június 1. és 2017. május 2. közötti periódusban az egy évvel korábbinál 28 százalékkal nagyobb mennyiség, 1,9 millió tonna kivitelét hagyta jóvá a bizottság. Ezt még fokozhatja, hogy Törökország egyes Oroszországból származó terményekre, köztük a kukoricára március közepétől 130 százalékos importvámot vetett ki, és importjának ilyen módon kieső részét az EU-ból és Ukrajnából szerezheti be a folyó szezon utolsó hónapjaiban.

Magyarországon, a BÉT-en – mérsékelt korrekciót követően – 43,6 ezer forint/tonna szinten vezették ki a takarmánykukorica májusi jegyzését. A júliusi szállítású terménnyel ehhez hasonló árszinten, tonnánként 44 ezer forintért kereskedhettek május első napjaiban. A

takarmánykukorica termelői ára átlagosan 42-43 ezer forint/tonna körül alakult április második felében (AKI PÁIR).

Agrárpolitikai Hírek

- Valamennyi termelő esetében meghatározó jelentőségű az egységes kérelmek beadása. A 2017. évi egységes kérelem keretében már csak pár nap van hátra az összesen 41 jogcímen (pl. SAPS, zöldítés, kistermelői támogatás) beadható kérelmek szankciómentes rögzítésére vagy a szükséges adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésre. Az ügyfelek az egységes kérelmüket 2017. május 15-én éjfélig, elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül tudják benyújtani a Magyar Államkincstár honlapján elérhető elektronikus űrlapkitöltő felületen. Lehetőség van a kérelmek május 15-e utáni benyújtására

is, de késedelmesen csak június 9-ig lehet ezt megtenni. Ezen idő alatt – a korábban is alkalmazott eljárás szerint – a késedelmesen benyújtott egységes kérelem esetében a Kincstár a támogatási összeget munkanaponként egy százalékkal csökkenti. A május 15-ig benyújtott egységes kérelemben a mezőgazdasági parcellák május 31-ig jogkövetkezmény nélkül módosíthatóak, május 31. és június 9. között az érintett mezőgazdasági parcella tényleges hasznosítására vonatkozó támogatási összeg munkanaponkénti egy százalékos csökkentése mellett módosítható.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2017. 17. hét	2017. 17. hét/2017. 16. hét (százalék)	2017. 17. hét/2016. 17. hét (százalék)
Étkezési búza	46 207	103	103
Takarmánybúza	44 069	103	105
Takarmánykukorica	42 067	99	96
Takarmányárpa	37 659	102	89

HUF/tonna

... =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 03.	2017. 05. 04.	2017. 05. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2017. május	EUR/tonna	171	167	169
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2017. május	USD/tonna	163	157	157

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

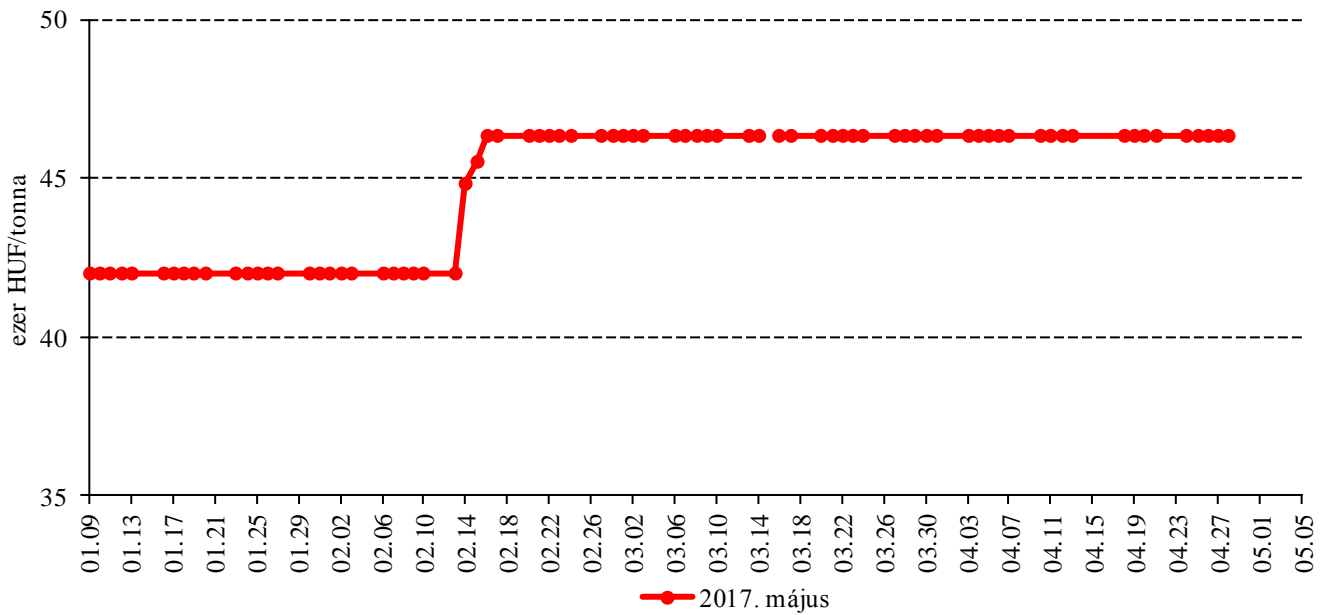
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 03.	2017. 05. 04.	2017. 05. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2017. július	HUF/tonna	44 000	44 000	44 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. június	EUR/tonna	174	174	174
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2017. május	USD/tonna	144	141	142

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

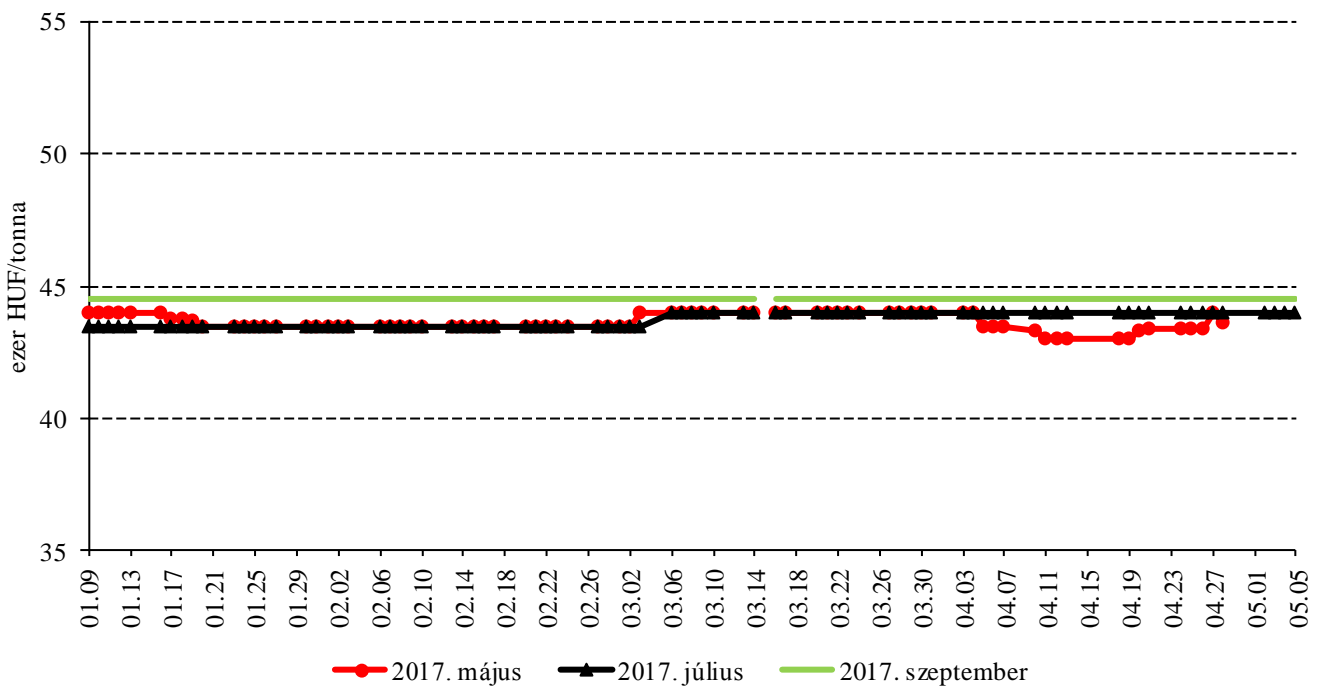
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

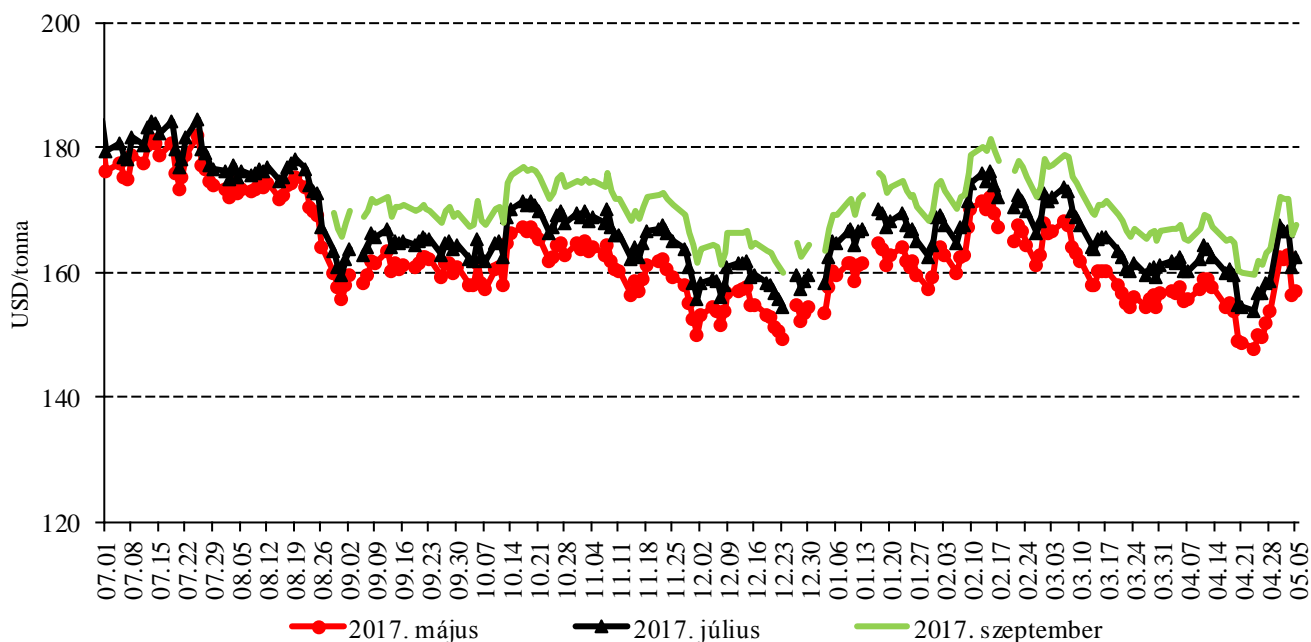
Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

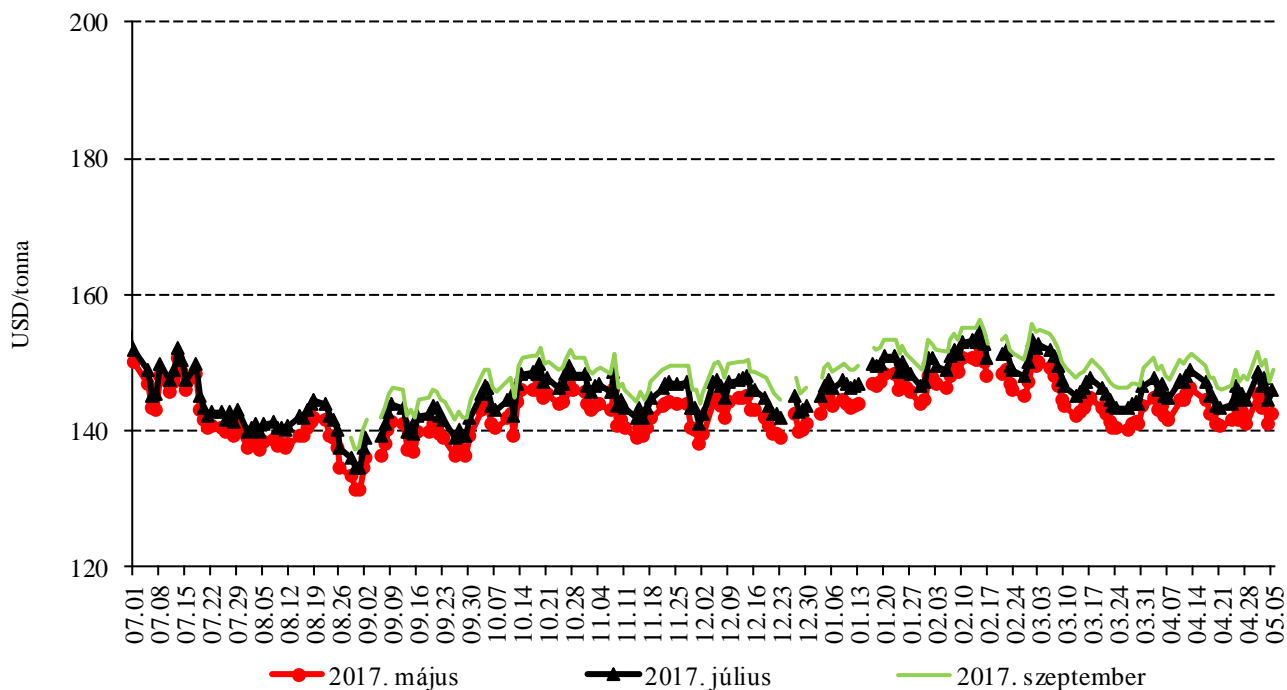
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

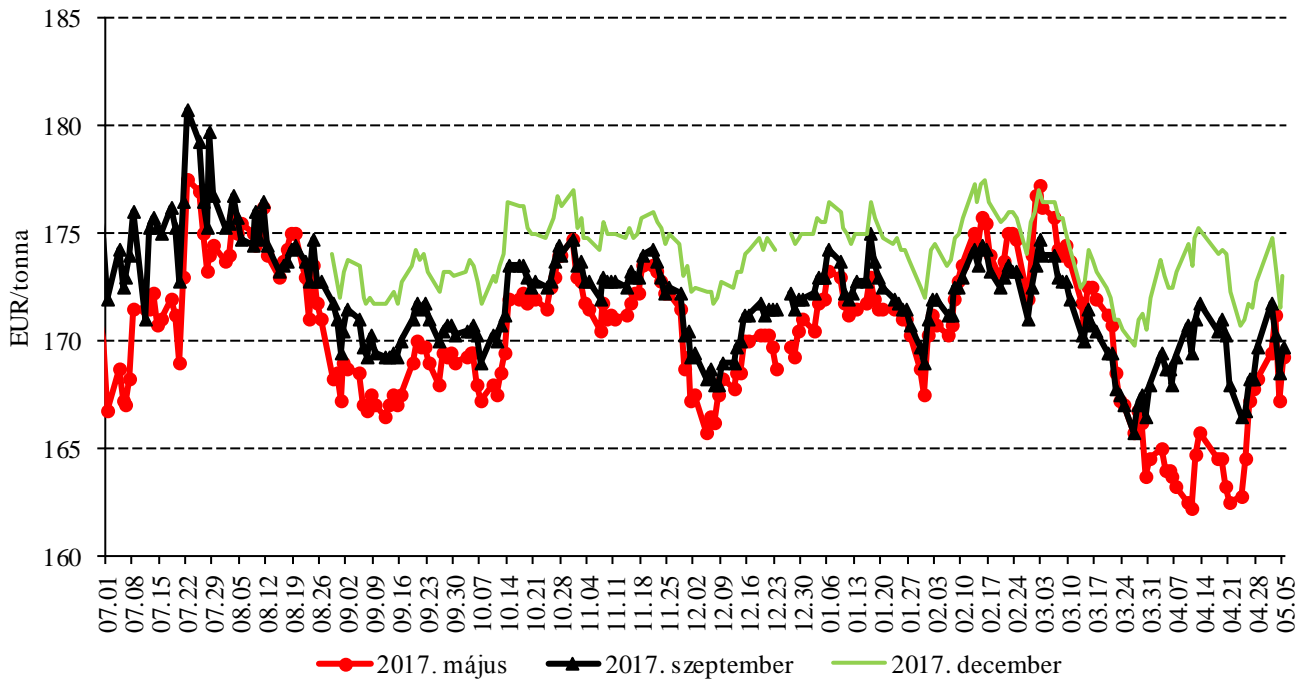
Forrás: CME Group

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

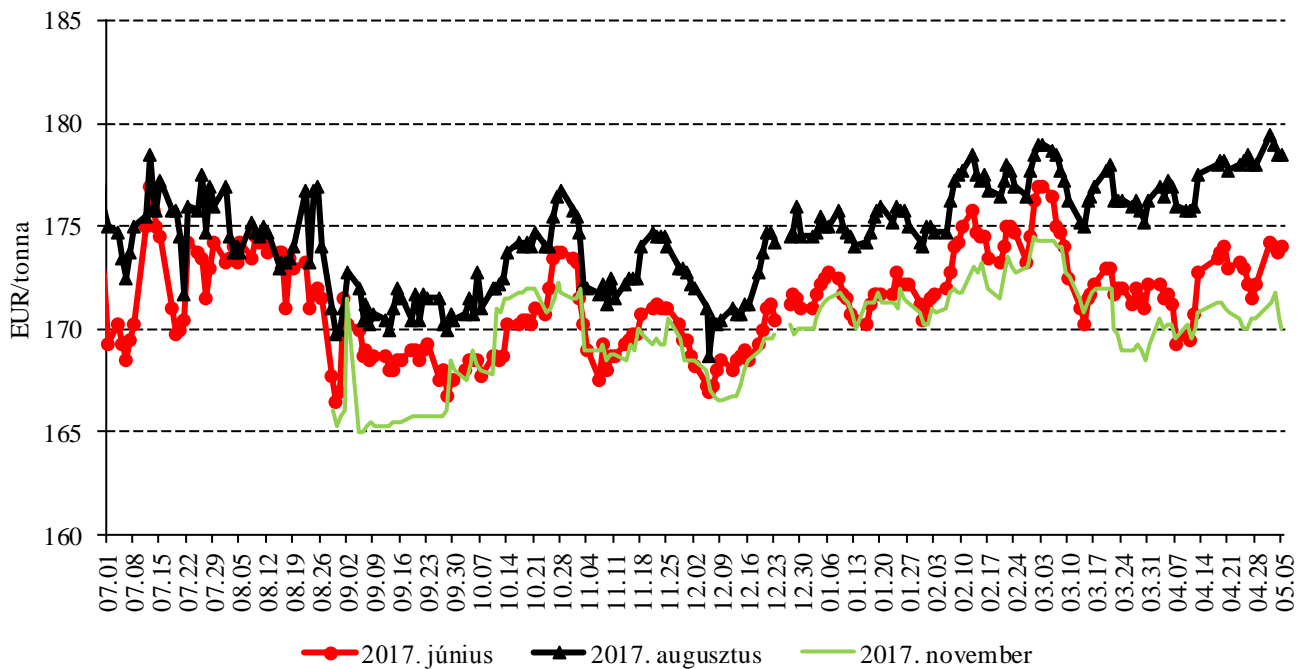
Forrás: CME Group

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2017. május 5.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2017. május	169	52 833	2017. május	157	44 731
2017. szeptember	170	52 989	2017. július	162	46 281
2017. december	173	54 004	2017. szeptember	168	47 745
2018. március	176	54 940	2017. december	175	49 838
2018. május	178	55 643	2018. március	181	51 619
2018. szeptember	177	55 252	2018. május	185	52 792
KUKORICA					
2017. június	174	54 316	2017. május	142	40 547
2017. augusztus	179	55 721	2017. július	146	41 558
2017. november	170	53 067	2017. szeptember	149	42 410
2018. január	173	53 926	2017. december	153	43 552
2018. március	175	54 628	2018. március	157	44 629
2018. június	179	55 877	2018. május	159	45 369

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2017. 04. 28. (százalék)	2017. 05. 05. (százalék)
Búza	2017. július	162,48	24,6	24,2
Kukorica	2017. július	145,90	19,5	21,4
Szójabab	2017. július	357,52	14,4	16,0
Szójadara	2017. július	349,22	18,6	19,5

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2017. május 2.)

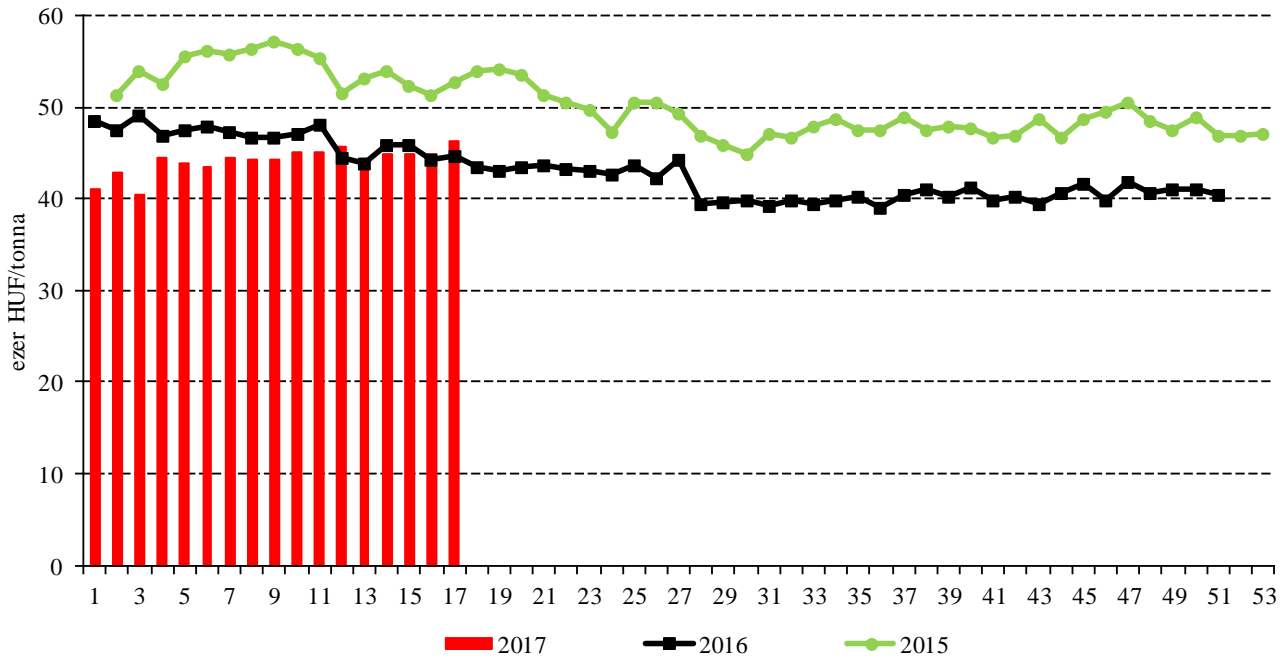
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	66 859	75 560	95 164	8 271	9 385	78 848	202 062	37 338	68 686	30 457	37 790
Kukorica	333 834	464 217	228 911	25 226	62 110	194 698	365 301	80 654	169 064	75 178	97 390
Szójabab	258 068	247 525	92 011	9 168	13 511	84 803	136 286	52 757	54 273	42 573	39 804
Szójadara	87 768	195 036	83 831	5 582	8 284	56 767	61 049	15 687	41 482	12 786	30 164

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

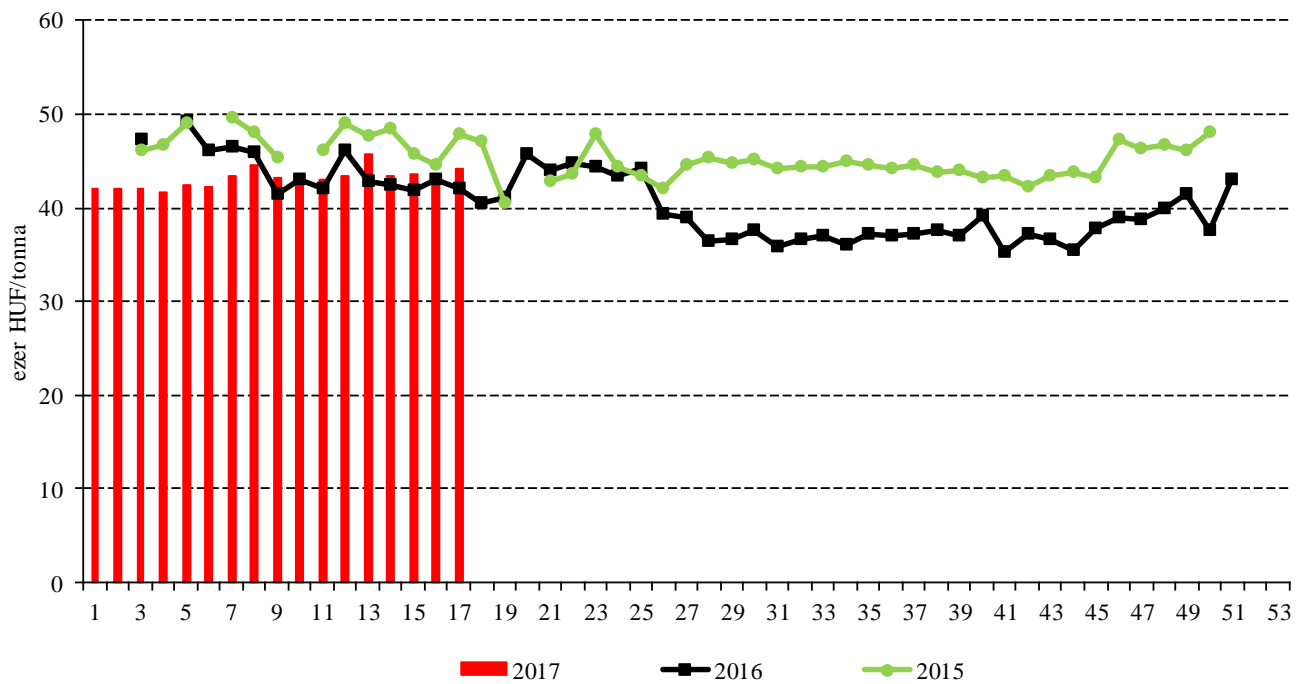
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

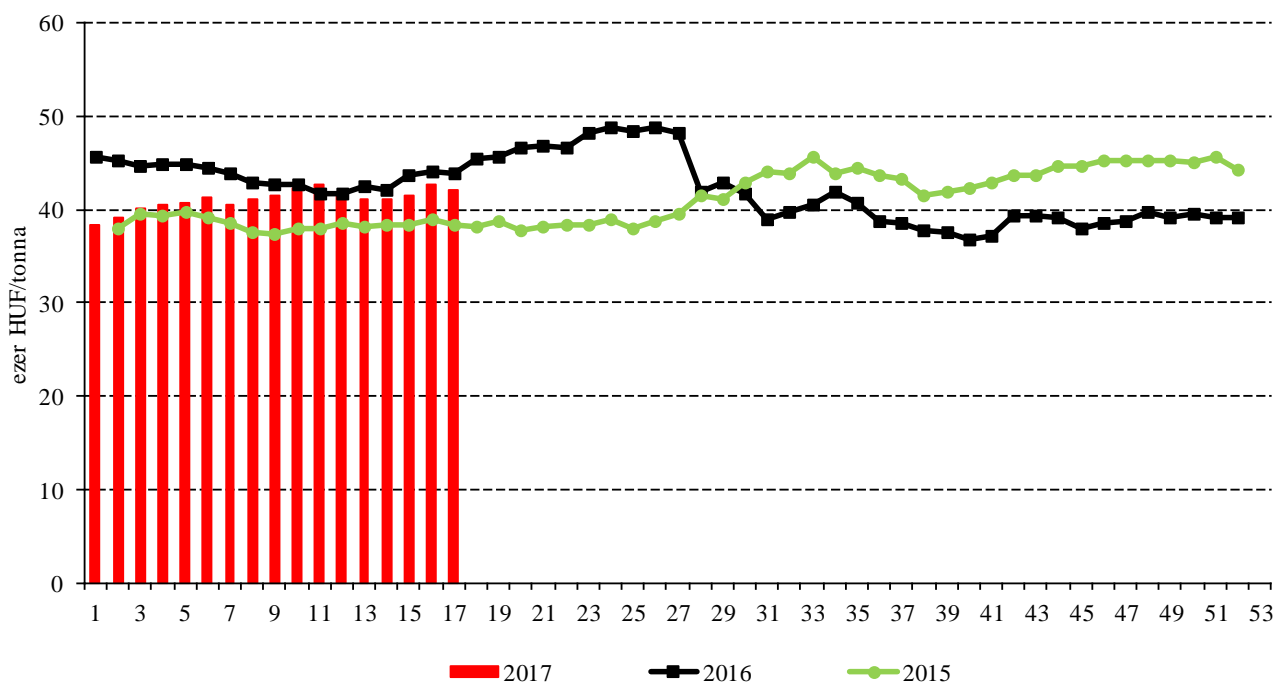
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

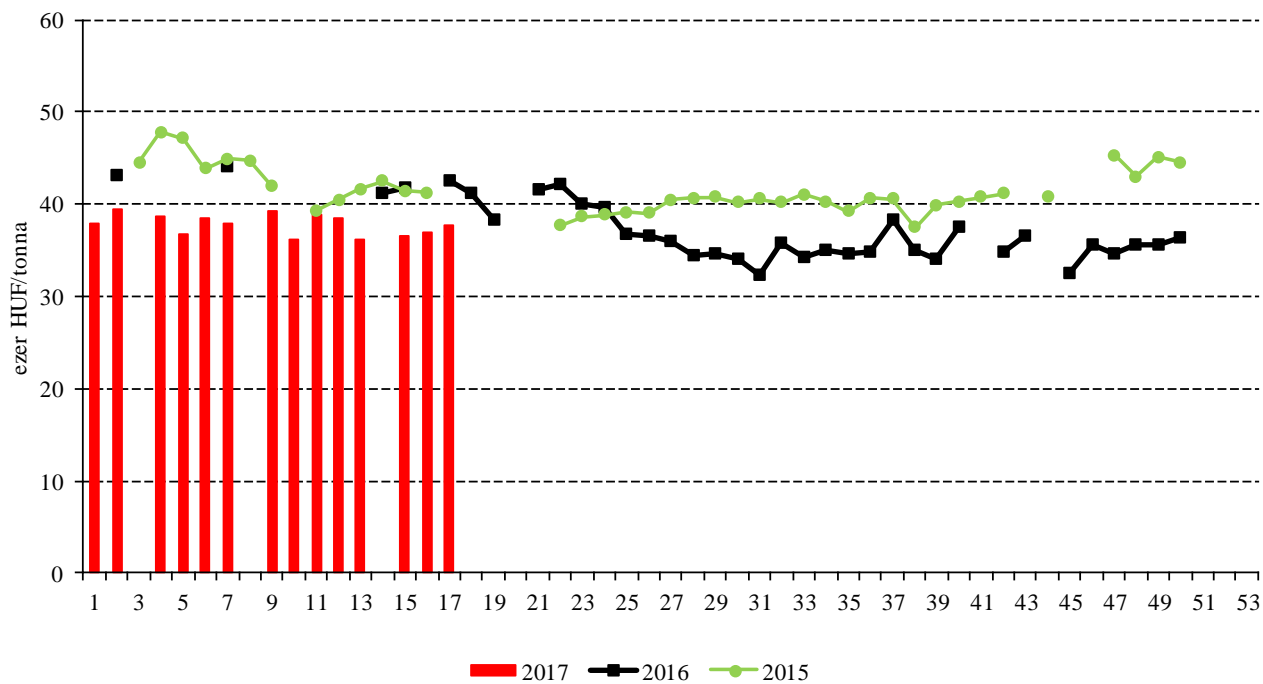
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2017. 04. 15.	2017. 04. 22.	2017. 04. 29.	2017. 05. 06.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	199	204	203	208
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	182	182	189	187
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	185	185	184	186
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	180	180	177	182
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	188	190	193	192
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	161	156	158	160
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	n. a.	n. a.	172	171
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	178	181	176	178
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	161	159	164	166
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	162	158	158	158
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		2017. 14. hét	2017. 15. hét	2017. 16. hét	2017. 17. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	148	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	172	171	176
	Franciaország, DELPORT Rouen	164	163	163	165
	Románia, DEPSILO Banat	149	152	153	145
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	170	170	175
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	146	143	143	150
	Románia, DEPSILO Oltenia	139	140	n. a.	147
	Egyesült Királyság, FGATE	171	172	174	172
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	156	156	156	156
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	169	168	168	170
	Románia, DEPSILO Oltenia	133	145	140	148
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	138	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	154	155	155	155
	Franciaország, DELPORT Rouen	142	141	141	143
	Románia, DEPSILO Muntenia	132	n. a.	132	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	142	141	142	143

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2016. 17. hét	2017. 16. hét	2017. 17. hét	2017. 17. hét/ 2016. 17. hét (százalék)	2017. 17. hét/ 2017. 16. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	1 395	412	1 163	83	282
		HUF/kg	72	66	67	93	101
	zsákos	tonna	2 120	1 091	1 629	77	149
		HUF/kg	74	69	70	94	101
	zacskós	tonna	734	626	280	38	45
		HUF/kg	88	78	80	92	103
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	23	11	10	43	90
		HUF/kg	87	79	75	87	95
	zacskós	tonna	33	21	24	73	117
		HUF/kg	94	88	89	95	101
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	673	329	405	60	123
		HUF/kg	70	65	67	96	103
	zsákos	tonna	571	285	340	60	120
		HUF/kg	71	67	68	95	101
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	313	180	599	191	333
		HUF/kg	75	72	66	87	91
	zsákos	tonna	67	...	196	291	...
		HUF/kg	81	...	67	84	...
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	41	35	23	56	67
		HUF/kg	95	86	90	94	104

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2016. március	2017. február	2017. március	2017. március/ 2016. március (százalék)	2017. február/ 2017. január (százalék)
Brojlertáp	tonna	10 129	7 254	8 687	86	120
	HUF/tonna	98 008	87 590	88 417	90	101
Hízósertéstáp	tonna	9 185	7 107	8 377	91	118
	HUF/tonna	76 846	68 563	68 898	90	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2016. január–február	2017. január–február	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	268,49	452,10	168,4
	10039000 Árpa, nem vető	56,74	77,82	137,2
	10059000 Kukorica, nem vető	433,80	466,89	107,6
Import	10019900 Búza, nem vető	27,74	29,08	104,8
	10039000 Árpa, nem vető	3,92	3,49	89,0
	10059000 Kukorica, nem vető	2,57	3,07	119,5

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2015. július 1.– 2016. május 3.	2016. július 1.– 2017. május 2.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	25 458	20 704	81,3
	Árpa	9 360	4 385	46,8
	Kukorica	1 500	1 923	128,2
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	3 585	2 840	79,2
	Árpa	277	375	135,4
	Kukorica	11 663	9 731	83,4

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		753	738	753	736	728	715
Felhasználás		740	735	737	738	726	728
Export		179	181	171	166	172	173
Import		179	181	171	166	172	173
Zárókészlet		255	258	240	239	224	211
KUKORICA							
Termelés		1 065	1 034	1 059	1 026	1 022	993
Felhasználás		1 054	1 062	1 041	1 046	974	994
Export		146	150	137	139	140	143
Import		146	150	137	139	140	143
Zárókészlet		224	195	227	207	300	299

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén április végéig még nem zárult le a 2016/2017. gazdasági évi betakarítási kampány. Noha Brazíliában és Paraguayban a termés tetemes részét már begyűjtötték, Argentínában csupán a termőterület harmadán végeztek a munkával április második feléig. Az argentin gazdák ugyanakkor nem elégedettek a szójabab belpiaci árával, és a későbbi áremelkedésben bízva inkább várnak az értékesítéssel. Általánosságban az jellemző, hogy az élénk kukorica- és a búza-eladások miatt a gazdák pénzügyi helyzete kielégítő a dél-amerikai országban az *Oil World* információi szerint, így nem sürgős megválniuk a szójababtól. Az év ezen időszakában az importőrök figyelme a déli félteke újtermése felé fordul. A szakértők számításai szerint a 2017. március–augusztus közötti időszakban Brazília (termés: 111,5 millió tonna) 50 millió tonna, Argentína (termés: 55 millió tonna) 8 millió tonna, Paraguay (termés: 10 millió tonna) 4 millió tonna szójababot helyezhet el külföldön.

A szójababtermelés és -kereskedelem legfőbb hajtóereje Kína szójabab iránti töretlenül növekvő igénye. A szakértők a folyó, 2016/2017. évi szezonban 90 millió tonnára jelzik az ázsiai ország importját, ami a globális kereskedelem 63 százalékát teszi ki. Kína egy évvel korábbinál 8 százalékkal nagyobb külföldi keresletét a feldolgozóipar növekvő igénye táplálja, ami- ben szerepe van a kisebb szárazgabonatorkőly-behozatalnak (*DDGS*) is. A kínai kereskedelmi minisztérium ugyanis a belföldi *DDGS*-gyártók kérésére antidömping- és kiegyenlítő vám alkalmazását vezette be az USA-ból érkező *DDGS*-re 2016 szeptemberében, ami jelentősen visszafogta az észak-amerikai ország Kínába irányuló exportját, így az 2016. szeptember és 2017. március között az előző szezon azonos periódusához viszonyítva 76 százalékkal 0,8 millió tonnára esett vissza. A kieső magas fehérjetartalmú takarmány-alapanyagot Kína a belföldön előállított szójababarával helyettesítheti, ami több szójabab behozatalát teszi szükségessé.

Az északi féltekén javában vetik a következő szezon termését adó szójababot. Az USA-ban a 36,2 millió hektárra tervezett terület (+7 százalék) 10 százalékan került a földbe a vetőmag 2017. április 30-ig.

A szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 350 dollár (USD)/tonna körül hullámozott a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2017. április utolsó és május első hetében.

Repcemag

A világ két legnagyobb repcemag/canola termelőjénél, az Európai Unióban és Kanadában egyaránt a rendkívül hideg tavaszi időjárás teszi bizonytalanná az ideai terméskilátásokat. Az Európai Unió több tagországát is érintő áprilisi hideghullám termésre gyakorolt hatása egyelőre nem ismert, a *Tallage* francia picelemző vállalat április végén 6,5 millió hektárról (–0,5 százalék) 3,29 tonna/hektár hozam (+6 százalék) mellett 21,4 millió tonna (+5 százalék) repcemagtermés betakarítására számított a közösségben 2017-ben. Kanadában a canola tavaszi vetése késik a szokatlanul hideg és csapadékos idő miatt. Amennyiben mégis sikerül tartani a vetési tervet, akár a 9 millió hektárt is meghaladhatja a 2017/2018. gazdasági évi termést adó terület az észak-amerikai országban, ami 10 százalékos bővülést jelentene.

Az európai terméssel kapcsolatos bizonytalanságok és a szűkös készletek miatt a 2016. évi repcemag jegyzése (2017. májusi termin) 400 euró/tonna fölé kúszott a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a 2017. április 28-i kivezetést megelőzően. Az újtermést ennél 25-32 euróval alacsonyabb árszinten jegyezték a 2017. augusztus – 2018. májusi lejáratokra vonatkozóan május első napjaiban. Kanadában a vetés késése mellett az élénk export és belpiaci feldolgozás is az áremelkedés irányába hatott az interkontinentális árutőzsdén (*ICE/Winnipeg*). A canola legközelebbi lejárata szóló jegyzése 525 kanadai dollár/tonna körül mozgott május első napjaiban, az egy hónappal korábbinál 7 százalékkal magasabb szinten.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a repcemag 2017. augusztusi jegyzése tartotta a 105 ezer forint/tonna szintet május elején is. A fizikai piacon átlagosan 115-118 ezer forint/tonna körül forgott az ótermés április második felében.

Napraforgómag

Az *Oil World* szakértői arra számítanak, hogy a napraforgómag-feldolgozás üteme jelentősen mérséklődik a 2016/2017. gazdasági év második félévében az elsőhöz képest. A folyó szezonban globálisan 43 millió tonnára jelzettből 19 millió tonnát dolgozhatnak fel az olajütők a 2017. április–szeptember közötti periódusban. Amellett, hogy a legnagyobb napraforgómag-termelőként számon tartott Ukrajnában és Oroszországban is kimerülőben vannak a készletek, a visszaesés háttérében az *Oil World* szakértői szerint az is fellelhető, hogy a következő hónapokban a fogyasztók érdeklődése a dél-amerikai szójaolaj és a délkelet-ázsiai pálmaolaj felé fordul.

Eközben az északi féltekén már a végéhez közeledik a vetési kampány. Az APK-Inform tanácsadó ügynökség tájékoztatása szerint Ukrajnában a tervezett terület 70 százalékán, 3,8 millió hektáron került a földbe

a vetőmag 2017. május 5-ig, miközben Oroszországban az előirányzott termőterület harmadán, 2,2 millió hektáron végeztek a munkával a gazdák. Az Európai Unión belül Spanyolországban a szárazság, máshol az áprilisi lehülés és fagyok okoztak aggodalmat. A *Tal-lage* az egy évvel korábinál 2 százalékkal nagyobb területet, 4,2 millió hektárt jelez az idén, amelyről 2 tonna/hektár körüli átlaghozam mellett akár 8,6 millió tonna magot is betakaríthatnak a gazdák, jóllehet ez a korai prognózis a következő hónapok időjárásának függvényében még módosulhat.

Magyarországon, a BÉT árupiaci szekciójában 101 ezer forint/tonna szinten került kivezetésre a napraforgómag májusi jegyzése. A távolabbi határidőkre vonatkozóan egyelőre vételi és eladási ajánlat sem érkezett, így a termény kereskedése 2017. május 2. óta szünetel. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 104-105 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag április második felében.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	HUF/tonna		
	2017. 17. hét	2017. 17. hét/2017. 16. hét (százalék)	2017. 17. hét/2016. 17. hét (százalék)
Napraforgómag	105 371	101	88
Repce	117 872	102	101

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
 Forrás: AKI PÁIR

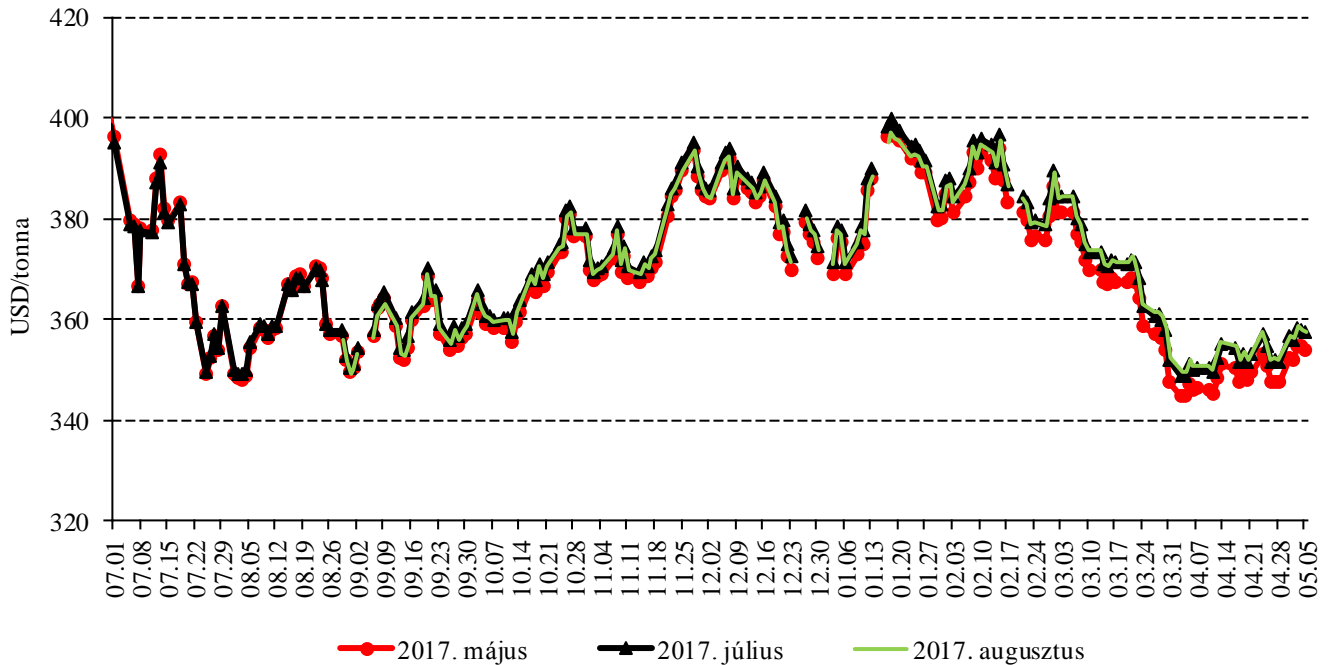
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 03.	2017. 05. 04.	2017. 05. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repce	2017. augusztus	HUF/tonna	105 000	105 000	105 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repce	2017. augusztus	EUR/tonna	368	366	370
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. május	USD/tonna	355	355	354

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. május 2-től nem jegyzik a BÉT-en.
 Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

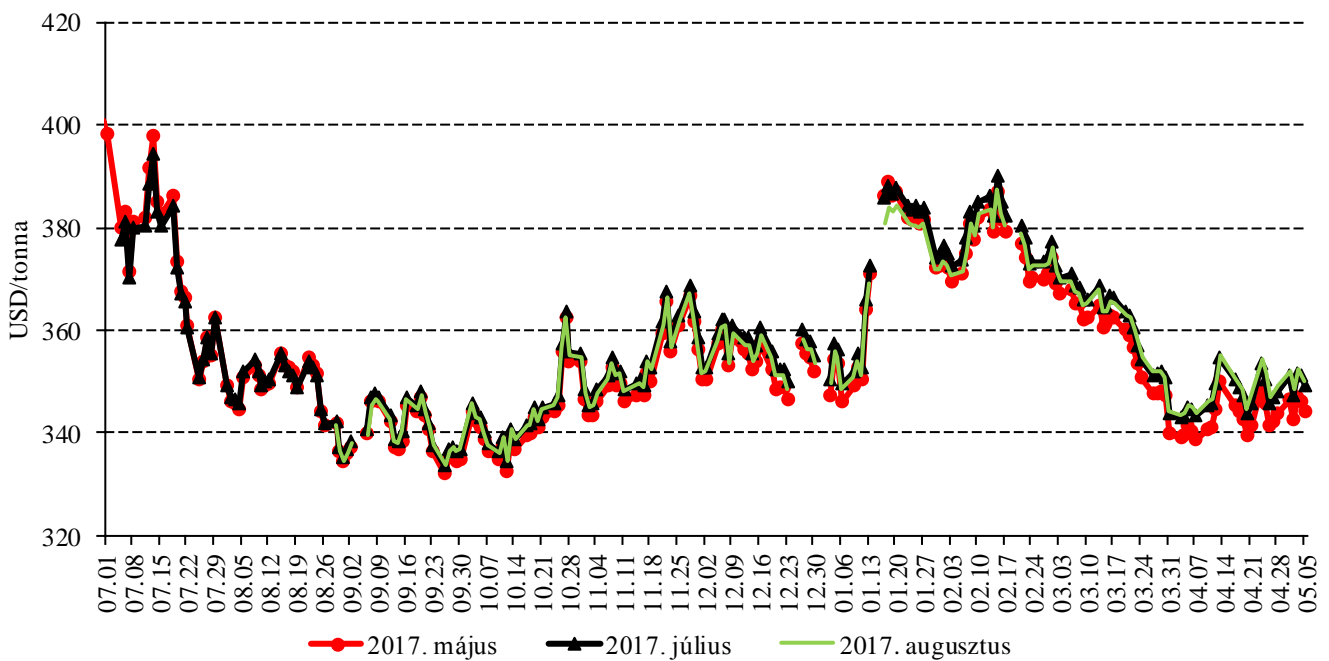
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

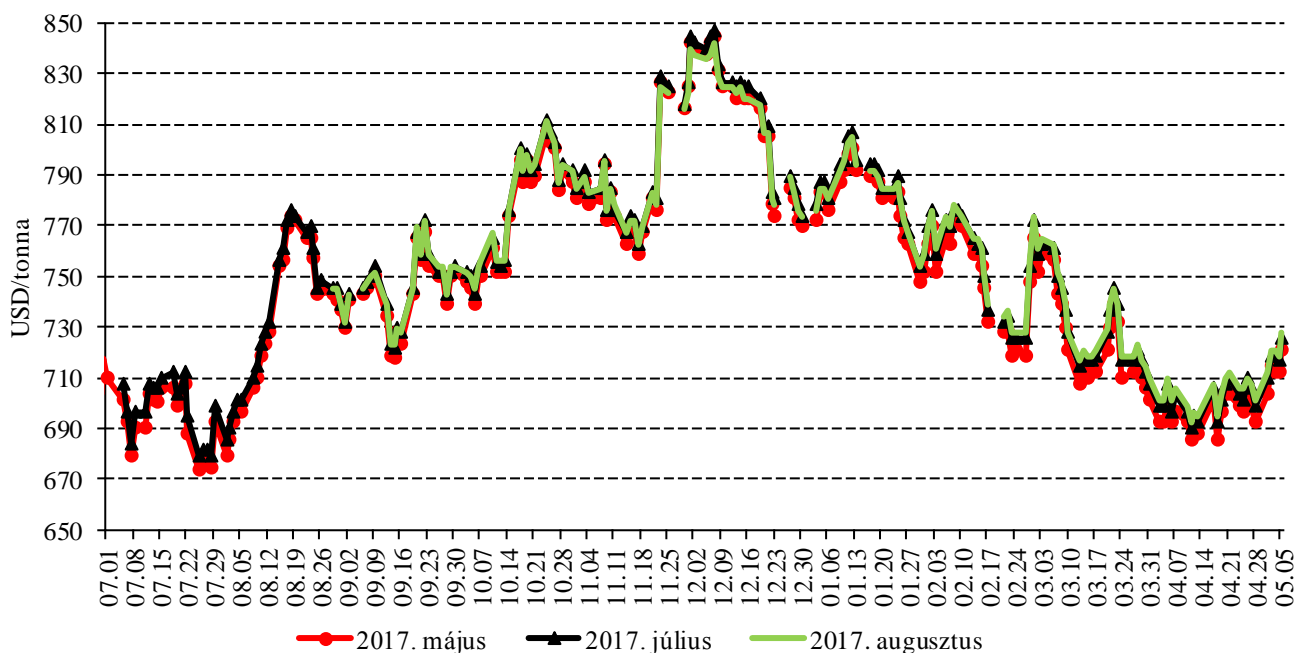
Forrás: CME Group

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

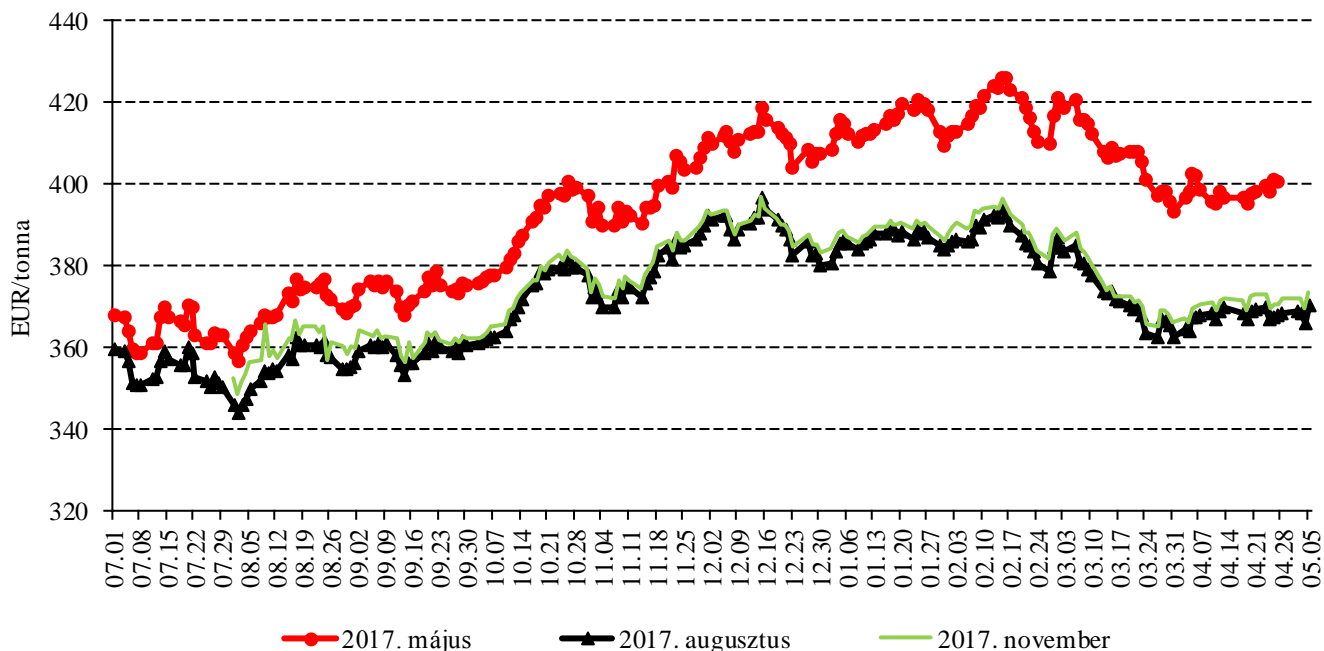
Forrás: CME Group

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

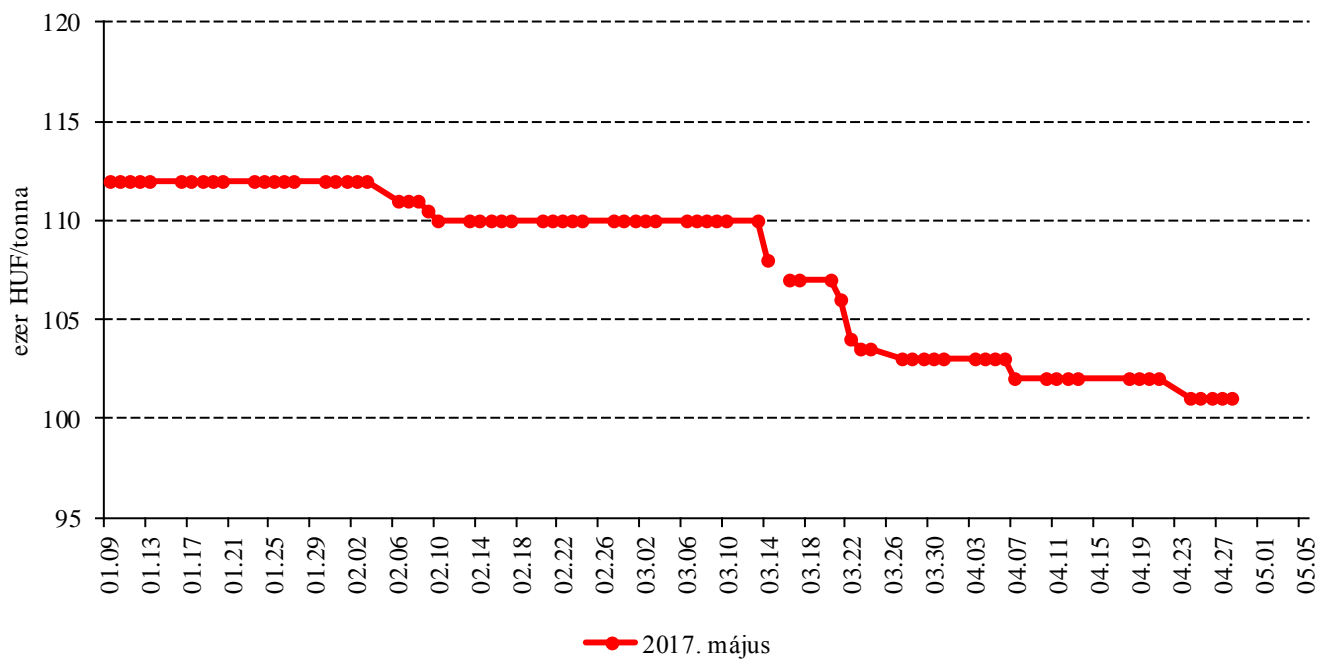
Forrás: CME Group

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

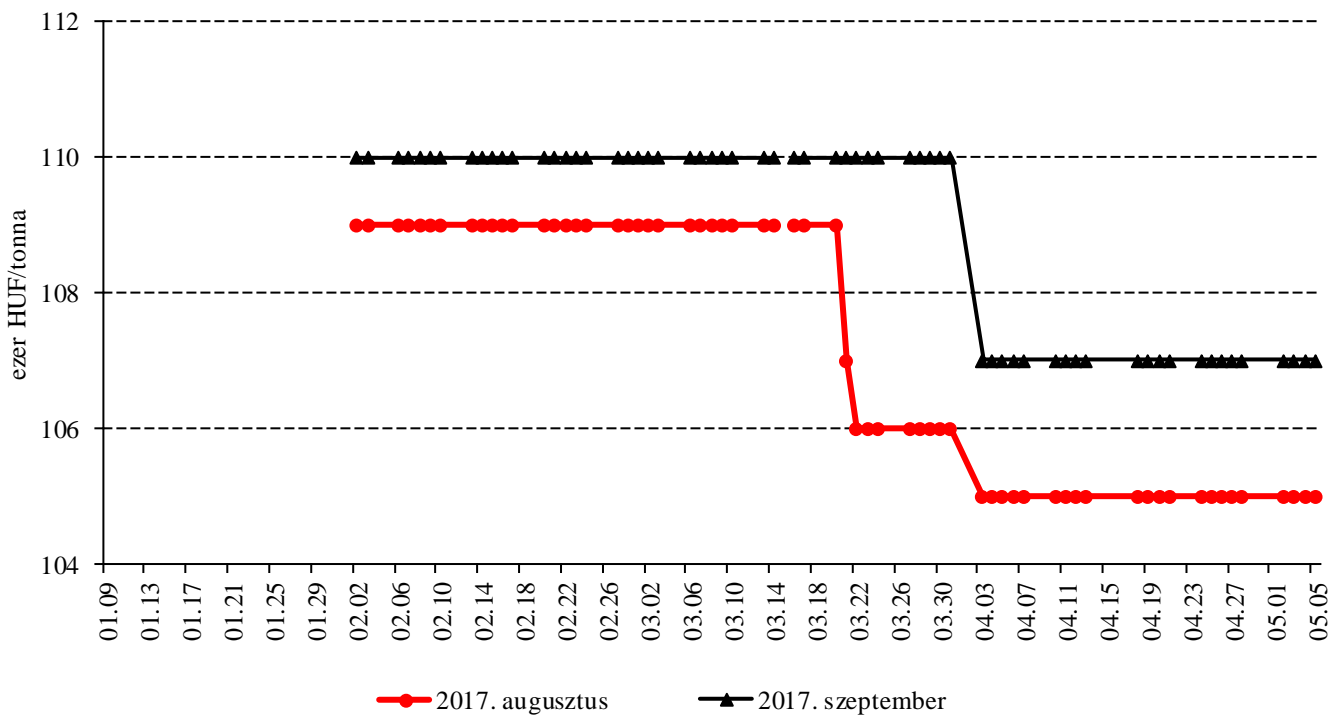
Forrás: Euronext

15. ábra: A napraforgómag májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. május 2. óta nem jegyzik a BÉT-en.
 Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. és 2017. február 1. között nem jegyezték a BÉT-en.
 Forrás: BÉT

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2017. május 5.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2017. augusztus	370	115 577
	2017. november	374	116 592
	2018. február	377	117 606
	2018. május	377	117 606
	2018. augusztus	360	112 456
	2018. november	363	113 392
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2017. május	354	100 788
	2017. július	358	101 836
	2017. augusztus	358	101 899
	2017. szeptember	356	101 355
	2017. november	355	101 144
	2018. január	358	101 856
SZÓJADARA	2017. május	344	98 028
	2017. július	349	99 472
	2017. augusztus	350	99 694
	2017. szeptember	350	99 694
	2017. október	349	99 346
	2017. december	350	99 663

Forrás: Euronext, CME Group

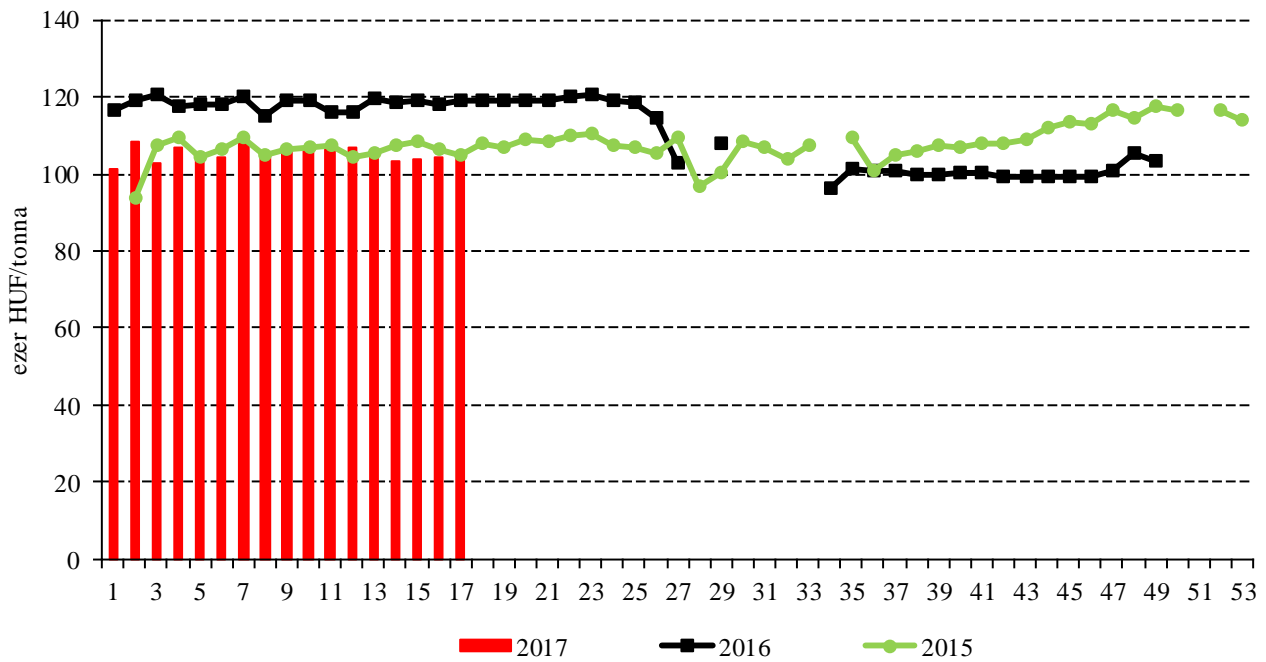
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2017. május 2.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	730	227 870
Napraforgóolaj (finomított)		833	259 865
Szójaolaj (nyers)		743	231 771
Szójaolaj (finomított)		803	250 500
Napraforgódara	Ausztria	203	63 216
Repcedara		245	76 484

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

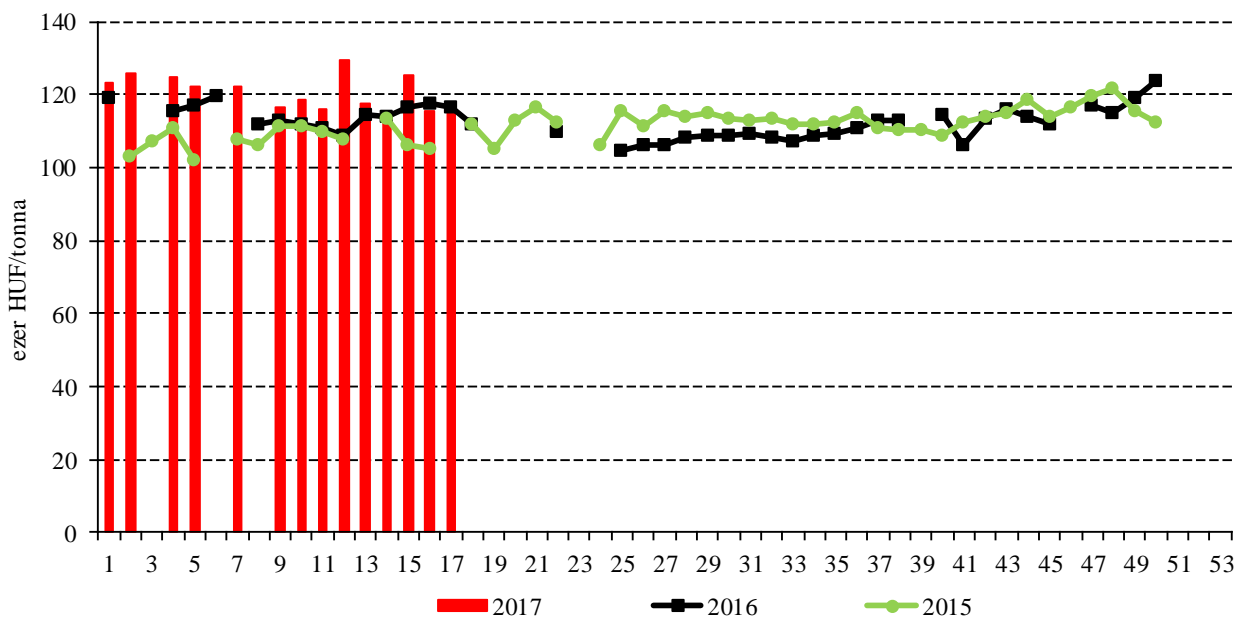
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2017. 04. 15.	2017. 04. 22.	2017. 04. 29.	2017. 05. 06.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	363	360	359	367
		Brazília FOB	358	355	359	364
		EU CIF, USA-ból	388	394	385	n. a.
		EU CIF Brazíliából	389	392	385	n. a.
		Fekete-tenger FOB	383	383	387	387
	DARA	EU CIF Rotterdam	353	354	351	n. a.
OLAJ	EU FOB	n. a.	805	790	825	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	401	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	435	430	426	n. a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	400	400	400	n. a.
	DARA	Ukrajna DAF	173	170	162	n. a.
		Ukrajna FOB	165	165	165	170
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	790	785	780	n. a.
		Fekete-tenger FOB	730	720	720	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	683	675	680	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2016. 17. hét	2017. 16. hét	2017. 17. hét	2017. 17. hét/ 2016. 17. hét (százalék)	2017. 17. hét/ 2017. 16. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	3 111	702	...	23
	HUF/tonna	...	248 936	217 317	...	87
Napraforgódara	tonna	3 762	4 725	7 103	189	150
	HUF/tonna	59 772	51 635	51 613	86	100
Nyers repceolaj	tonna	...	–	–	–	–
	HUF/tonna	...	–	–	–	–
Repcedara	tonna	2 597	3 158	2 378	92	75
	HUF/tonna	64 801	59 913	60 499	93	101

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

		2016. január–február	2017. január–február	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	39,43	64,44	163,4
	1206 Napraforgómag	89,72	36,23	40,4
	2304 Szójadara	13,24	21,94	165,7
Import	1205 Repcemag	3,28	3,88	118,2
	1206 Napraforgómag	15,16	6,42	42,3
	2304 Szójadara	79,33	66,46	83,8

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnérlege

	millió tonna					
	USDA		Oil World		Tallage	
	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	348	345	345	n. a.	347	336
Felhasználás	291	302	328	n. a.	333	341
Export	145	150	142	n. a.	141	147
Import	141	148	142	n. a.	141	147
Zárókészlet	90	89	97	n. a.	96	91
REPCEMAG						
Termelés	69	73	63	n. a.	67	69
Felhasználás	71	73	64	n. a.	68	70
Export	15	16	16	n. a.	15	15
Import	15	16	16	n. a.	15	15
Zárókészlet	5	5	6	n. a.	5	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	46	46	48	n. a.	46	45
Felhasználás	45	46	48	n. a.	46	46
Export	2	2	2	n. a.	2	2
Import	2	2	3	n. a.	2	2
Zárókészlet	2	2	4	n. a.	4	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

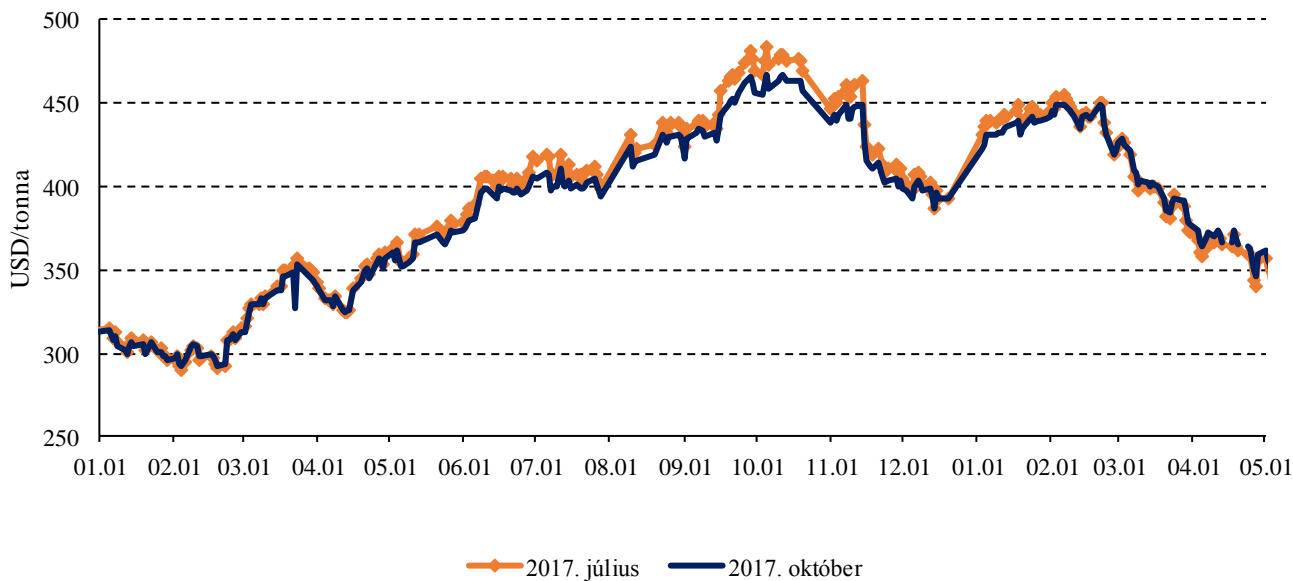
Cukorpiaci jelentés

Az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatalának (*ABARES*) előrejelzése szerint a világ cukorfogyasztása az előzőhöz képest 3 millió tonnával 184 millió tonnára nő a 2016/2017. gazdasági évben. Viszonylag magas világpiaci ára miatt a következő, 2017/2018. évi szezonban nem (184,2 millió tonna), ugyanakkor középtávon, a 2020/2021. gazdasági évig 200 millió tonnára emelkedhet a cukor globális fogyasztása. Az elemzők szerint a jövedelem, a lakosság létszámának és az urbanizáció növekedésének köszönhetően a fejlődő országokban az élelmiszer- és az italgyártás gyorsan fog bővülni, ami folyamatosan erősítheti a cukor iránti keresletet. Ez elsősorban Brazíliában, Kínában, Indiában, Indonéziában, Oroszországban és Ukrajnában lehet jellemző. Ezzel szemben a fejlett országokban, különösen az Európai Unióban és az USA-ban a népesség növekedésének lassulása, az életmódváltás és az ételmezéspolitika változása a cukorfogyasztás csökkenését okozhatja.

Az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériumának (*USDA*) legfrissebb jelentése szerint az utóbbi években stabilizálódott az Európai Unió cukorfogyasztása, ezen belül néhány tagállamban növekedés, míg másokban csökkenés volt tapasztalható. Az egy főre jutó cukorfogyasztás egyre alacsonyabb, ami az egészségesebb életmódnak, valamint ezzel összefüggésben annak is köszönhető, hogy egyre több tagországban nö-

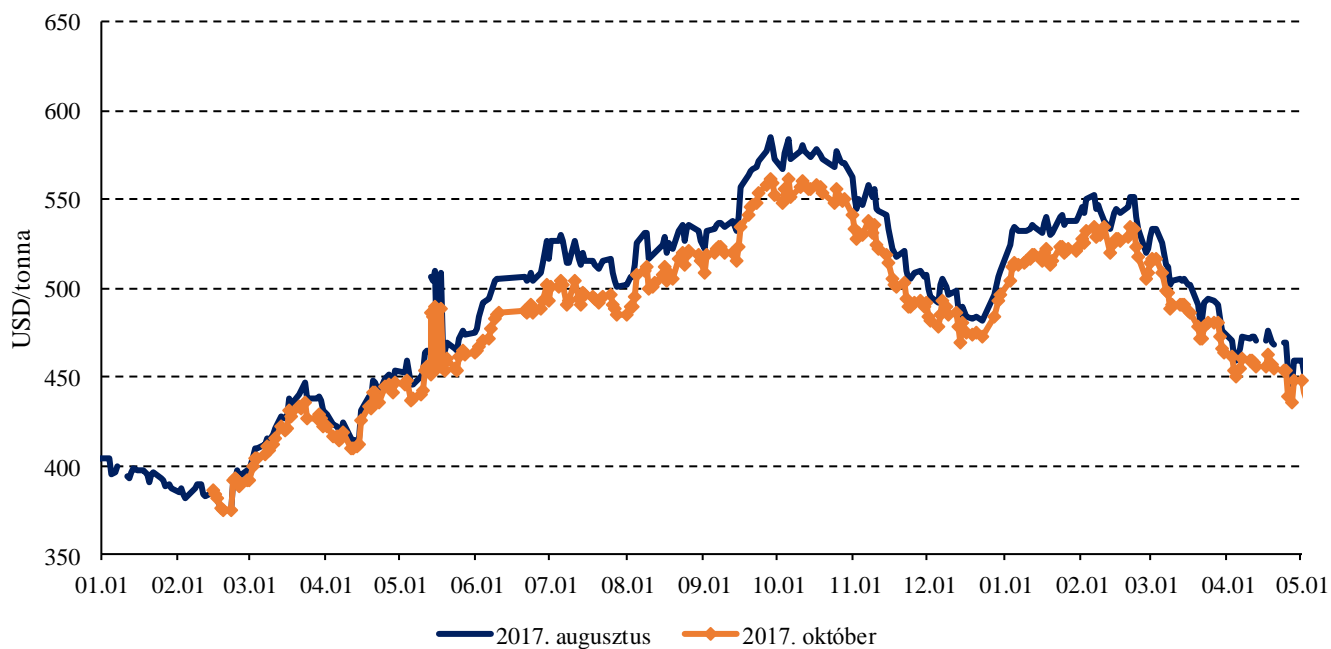
velik a hozzáadott cukrot tartalmazó élelmiszerek adótartalmát, aminek eredményeként a feldolgozók kénytelenek átalakítani termékeik összetételét. A cukor fogyasztásának a 2017/2018. gazdasági évi mérséklődésével párhuzamosan elsősorban az izoglükóz-fogyasztás növekedését jelzik előre a szakértők az unióban. A kvótarendszerben az izoglükóz termelése 720,4 ezer tonnában volt korlátozva, kvótával kilenc tagállam rendelkezett. Mivel a termelési korlát 2017-ben véget ér ebben a szektorban is, az izoglükózgyárak bejelentették, hogy a jövőben növelnék termelésüket. Az Európai Bizottság adatai alapján 0,7 millió tonnáról 1 millió tonnára nőhet az EU izoglükóz-termelése a 2017/2018. gazdasági évben, ami az unióban előállított édesítőszerrel közel 5 százalékát tenné ki. Továbbra is Magyarország maradna a legnagyobb előállító, majd Belgium és Bulgária következne a sorban. A szakértők a termelés lassú növekedésére számítanak középtávon, tekintettel arra, hogy a termelés további növelése jelentős beruházásokat igénylő új üzemek létesítésével lehetséges. További korlátozó tényező lehet az élelmiszeripar vonatkozásában az, hogy a cukor izoglükózzal való helyettesítéséhez a termékek összetételének és részlegesen az alkalmazott technológiának a módosítása szükséges, továbbá a helyettesítés a végtermékek élvezeti értékét (ízét) is befolyásolhatja.

19. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén (2016–2017)

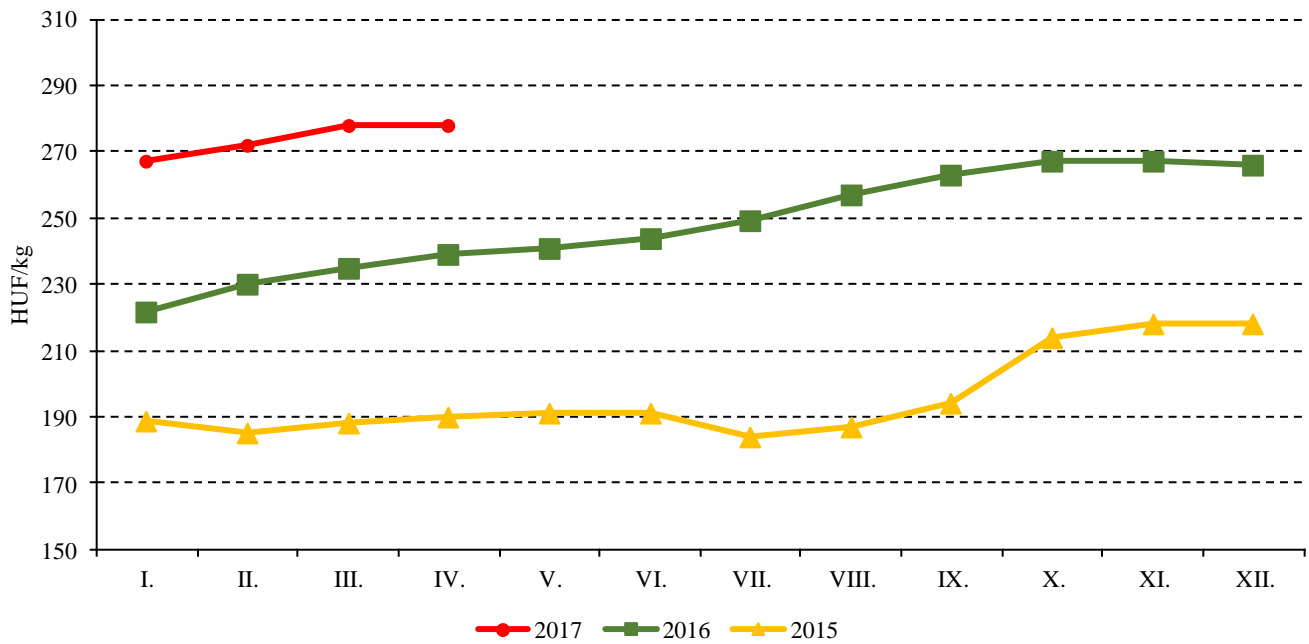
Forrás: ICE

20. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén (2016–2017)

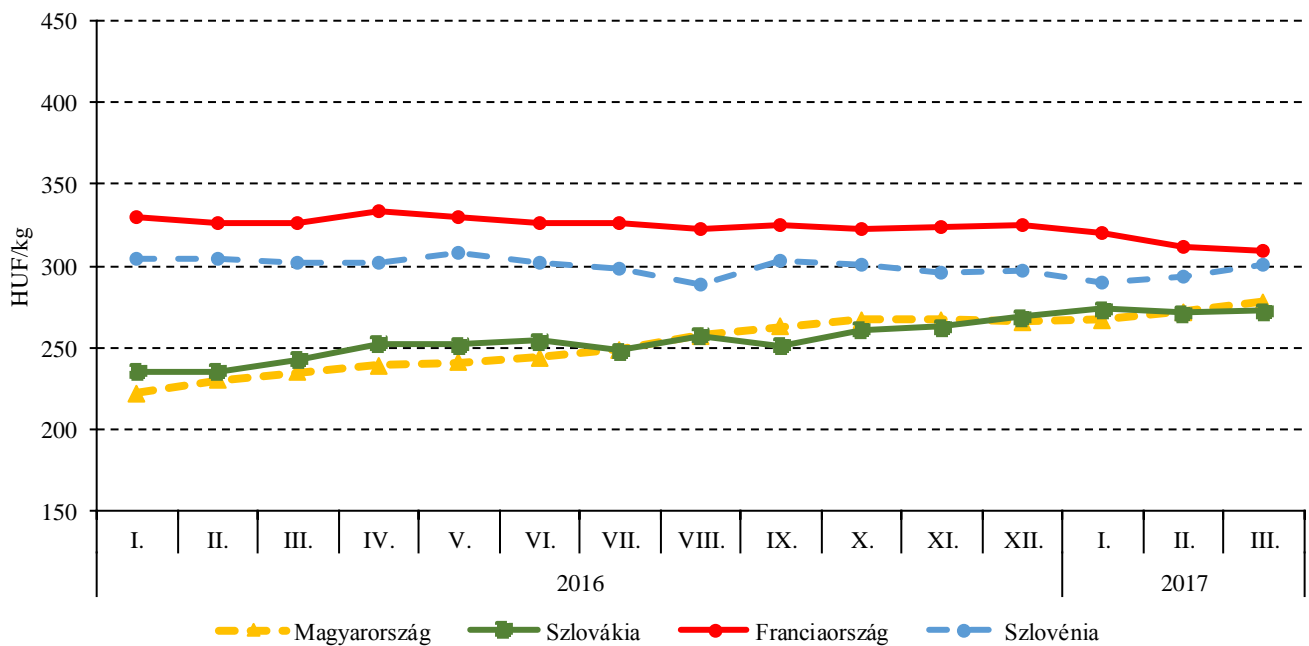
Forrás: LIFFE

21. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2015–2017)

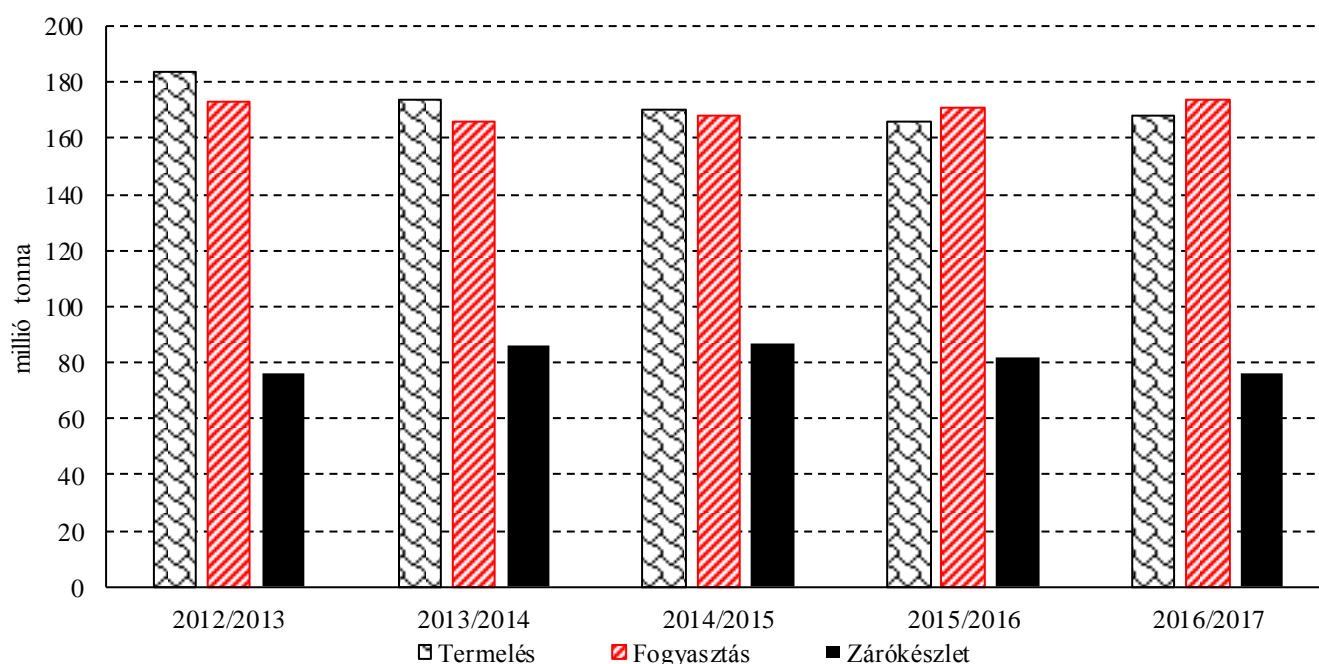
Forrás: KSH

22. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2016–2017)

Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország statisztikai hivatalai

23. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a zárókészlet várható alakulása

Forrás: Európai Bizottság/ISO

22. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2016	2017 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga
EU	72,3	74,2	71,5
Ausztria	84	72	72,3
Belgium	–	82,5	78,4
Csehország	63,4	67,2	63,3
Németország	72,2	74,4	71,4
Dánia	–	82,5	63
Finnország	36,8	36,3	36,3
Franciaország	83,7	88,9	87,3
Horvátország	–	82,5	52,1
Magyarország	61,8	62,9	56,1
Olaszország	–	82,5	55,6
Litvánia	50	51,9	52
Hollandia	83,3	85,9	81,7
Lengyelország	51,7	56,2	53
Románia	41,1	43,5	37,7
Svédország	–	64,2	63,6
Spanyolország	94,4	95,2	92,3

^{a)} Előrevetítés.
Forrás: Európai Unió

23. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2013–2024)

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cukorrépa-termelés	108,3	116,8	112,3	114,0	113,5	113,9	114,6	115,1	114,9	114,8	114,8	114,7
EU15	88,8	95,9	92,8	94,3	93,8	94,1	94,8	95,4	95,4	95,4	95,5	95,5
EU13	19,4	20,9	19,5	19,7	19,7	19,8	19,8	19,7	19,5	19,4	19,3	19,2
Cukortermelés ^{a)}	15,3	17,6	15,8	16,1	16,5	16,6	16,7	16,8	16,8	16,9	16,9	16,9
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU15	12,5	14,6	13,0	13,3	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,1	14,2
EU13	2,8	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Felhasználás	18,0	17,7	18,3	17,7	18,5	17,2	17,2	17,2	17,0	17,2	17,1	17,0
Import	3,7	3,0	3,1	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Export	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,9
Nyitókészlet ^{b)}	3,2	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Zárókészlet ^{b)}	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	600	495	543	496	416	414	406	415	424	427	444	458
Világpiaci ár (EUR/tonna)	355	350	375	396	374	351	345	352	360	382	397	410
EU Referenciaár (EUR/tonna)	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2013–2024)

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	1,4	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,2	2,4
EU15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0
EU13	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	2,1	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság

